

9 ואח"כ נתינתמה. רבא אמר חייב. מדתני אמי בתולת ישראל ולא בתולת גרים, אי אמרת בשלמא כי האי גוונא בישראל מיחייב היינו דאיצטריך קרא למעוטי גרים, אלא אי אמרת בישראל כה"ג פטור, השתא בישראל פטור, בגרים מיבעיא. 12 אמר ריש לקיש המוציא שם רע על הקטנה פטור, שנאמר ונתנו לאבי הנערה, נערה מלא דבר הכתוב. מתקיף לה רב אחא בר אבא טעמא דכתיב בה הנערה הא לאו הכי הוה אמינא אפילו קטנה, הא כתיב ואם אמת

מסורת הש"ס השלם

12 אמר ריש לקיש המוציא שם רע על הקטנה וכו'. לעיל מ, כז; ירוש' כתובות פ"ג ה"ט, כז, ד; פ"ד ה"ד, כח, ג; סנהדרין פ"ז ה"א, כה, ג; מדרש"נ כז, יט. 13 רב אחא בר אבא טעמא דכתיב וכו'. לעיל מ, כ. 14 ואם אמת היה הדבר הזה. דברים כז, כ.

שינויי נוסחאות

וימ"ב תחת אשר ענה לרבות יתומה לקנס⁽²²⁾. 8 מפרק | מ ר"ל פ' 25 מפרק⁽²⁸⁾. 9'8 בבא — נתינתמה | פ' בשבא עליה בחיי אביה ואחר כך נתינתמה. 9 ממאי | ר"ג חסר⁽²⁴⁾. אמי | ר"ג נוסף: דתני אמי [ובגל': כי הוציא שם רע על בתולת], ר"ג נוסף: כי הוציא שם רע על בתולת ישראל⁽²⁵⁾, פ' נוסף: דתני אמי. בתולת (ב) | ג' בתולות⁽²⁶⁾. 10 בשלמא — דאיצטריך | מ בשלמא בישראל חייב כי האי גוונא אצטריך⁽²⁷⁾, (ר"ב ו' ש' 25 גוונא, ר"ג פ' חייב⁽²⁸⁾, ר"ב ו' מחייב, ג' מחייב, ג' 25 ו' ש' חסר: היינו⁽²⁹⁾, ג' 25 אצטריך, ו' ש' איצטריך). 11'10 בשלמא — אמרת | ר"ג חסר [ותוקן בה"ש, ומטושטש]. 11 בישראל | ר"ג חסר. כה"ג | מ רבג' פ' 25 ו' ש' חסר⁽³⁰⁾. השתא | ר"ג חסר⁽³¹⁾. בישראל | ר"ג חסר. בגרים | פ' גרים. 12 שנאמר | פ' מאי טעמ⁽³²⁾. ונתנו | ר"ג ו' ש' ונתנ⁽³²⁾. 13 הנערה | ג' 25 נוסף: מאי טעמ. דבר | ר"ג פ' דיברה. רב אחא בר אבא | מ רבג' פ' 25 רב אדא בר אבהב⁽³³⁾, ו' ש' רב אדא בר אבא (ש' אבי). 14 דכתיב | מ ר"ב ש' דכתב. בה הנערה הא לאו הכי | מ ר"ג רחמנא נערה הא לאו הכי⁽³⁴⁾, (ר"ב רחמ' הנערה), ר"ג רחמ' הכי הא לא כתב הכי, פ' רחמ' הכי הא לא כתב הכי רחמ, ג' 25 רחמנא הכי הא לאו כתבה בו (?) רחמנא. הוה | פ' חסר. קטנה | מ ר"ג פ' נוסף: במשמע⁽³⁵⁾, ר"ג ג' 25 נוסף: משמע. הא כתיב | מ והכתיב, ר"ג והכת, ר"ב פ' 25 והא כת⁽³⁶⁾. ואם | מ רבג' ג' 25 אם⁽³⁷⁾.

אמר: ואמי שם חכם וכו', ובכתובות אמר רבא תני אמי בתולת וכו'. (25) וכ"מ שהיה בנוסחת רש"י, ועי' מאור האפלה תצא עמ' תקמב. (26) עי' רי"ד הנד'. בגל' רומי ג' נוסף: והיא כיתומה שאין לה זרע. ... (*) — רש"י ד"ה מדתני וכו', דמצרי [בד"י וכ"י ליתא] וכו' למעוטי. בכ"י אנו: למעוטה אם היא יתומה. (27) ברי"ד הנד': א"א בשלמא בישראל כה"ג מחייב. ועי' ר"י אלמנדר. (28) וכן בילקוט שמעוני שם. (29) ולפנינו על פי מהרש"ל. (30) וכן ליתא ביל"ש ע"ש, רי"ד, אלמנדר. (31) ברי"ד הנד' אי אמרת בישראל פטורים גרים מיבעיא [ובכ"פ: בישראל פטור בגרים מיבעיא]. (32) עי' לעיל מ, סע"ב, בס"א ויש"נ שם. (*) — רש"י ד"ה נערה וכו', בכל [בד"י וכ"י"א ופ': וכל] וכו' נער [בכ"פ: נערה, בלא ח"א]. (33) עי' גליון כאן שכתב שלעיל מ, ב, איתא רב אדא בר אבהב, ועי' לעיל והערה 62 שם. (34) וכ"ה לעיל שם. וכ"ה בתוס' כאן ד"ה אם. (35) עי' תוס' כאן ד"ה הא, וס"א לעיל שם. (36) עי' כאן תוד"ה אם כן וד"ה הא, ולעיל שם ובהערה 65 שם. (37) עי' תוס', ועי' ס"א לעיל

בפסוק שמות כב, טו, וכן בתוס' ד"ה המוציא והרבה ראשונים. ויל"ע בדברי הרא"ה בסוד"ה ואם שכי: ולפום הכי איצטריך רבויא לרבויא מרכיב ואם ולא כת' אם ע"ש. (*) — רש"י ד"ה מאן, במפתח הכתוב מדבר. [בד"י וכתה"י ליתא] וכו' וכתב ואם [בכ"י חסר: ואם] וכו' אביה [בכ"י: שאביה] וכו' נמירי מיחייב [בד"י: ומחייב, ועי' רש"י] וכו' רחמנא [אבל לגבי מוציא ש"ר לא איתראבאי] בד"י חסר. (22) מאירי (עמ' 171) אנו: גורסין וכו'. והוא ע"פ הספרי דברים פיס' רמה (עמ' 275) וכ"ה ביהוש' שם, עי' שו"ק שם, ולגבי זו נחא קושיית הראשונים לגירסתנו דהא מפותה אין לה קנס. וע"ש שהביא ש"ג אם מאן ימאן לרבות יתומה לקנס וכו' מ"מ נירסה הראשונה מחזורת יותר. ועי' תור"י הלבן עמ' מג. (23) ביראים שם: איהו מותיב לה ואיהו מפרק לה. ועי' יל"ש שם שמקוצר ויש שם ט"ס. (24) וכן ליתא ביל"ש, ושם: רבא אמר חייב מדתני, ובר"ד הביא: ורבא אמר חייב מדתני ר' אמי. ועי' רא"ה, ריטב"א, אלמנדר בשינויים קטנים. וברש"י כ"י אנו: מדתני אבימי. ועי' תוס' ובחס' נ, א, ד"ה

15 היה הדבר הזה לא נמצאו בתולים לנערה והוציאו את הנערה אל פתח בית אביה וסקלוה, וקטנה לאו בת עונשין היא, אלא כאן נערה הא כל מקום שנאמר נער אפילו קטנה במשמע. תני שילא שלש מדות בנערה, באו לה עדים בבית חמיה שזינתה בבית אביה [מה, ע"א] סוקלין אותה על פתח בית אביה, כלומר ראו גידולים שגידלתם, באו לה עדים בבית אביה שזינתה בבית אביה

11234567

מסורת הש"ס השלם

16 כאן נערה הא כל מקום וכו'. לעיל סס; ירוש' סס ושס. 17 באו לה עדים וכו' שזינתה בבית אביה. ע"י ספרי דברים פ"ס' רלה וזוה"כ כג, כג. 2 ראו גידולים שגידלתם. ספרי דברים פ"ס' רלה; זוה"כ דברים כג, כג; ירוש' כתובות פ"ד ה"ה, כה, ד. באו לה עדים בבית אביה שזינתה וכו'. ע"י ספרי וזוה"כ סס.

שינויי נוסחאות

11234567

15-16 הזה — וסקלוה | מ הזה לא נמצאו והוציאו את הנערה וסקלוה, ר"ב לא נמצא בתו לנער' והוצי' את הנער אל פת' ב' אביה, ר"ב הזה וגו', ר"ב והוציאה את הנער וסקלוה. 16 אלא | מ נוסף: נאמ', ל"פ נוסף: כתב³⁸. כאן | ג' כין (?). נערה | ג' נערה [ונוסף ב' בתחילתו]. הא | ר"ב ל"פ ו ש חסר³⁹. כל | ל"פ וכל⁴⁰. 17 נער | ל"פ ו ג' (?) נערה, ש נער⁴¹. במשמע | ר"ב משמע⁴². תני | ג' ותאני (?). שלש | ל"פ שלוש. מדות | ר"ב ל"פ ג' ש מדות⁴³. באו לה | מ ר"ב ל"פ זינתה בבית אביה ובאו לה, ג' זינתה בבית אביה באו לה. 1 חמיה — אביה | ר"ב אביה — חמיה [וסומן ב' וא' לחילופין]⁴⁴. [דף מה, ע"א] 1 סוקלין | ג' סוקלין¹. על פתח בית אביה | ג' בבית אביה² [ונמחק הב' הראשון ובה"ש נוסף: על פתח]. 2 גידולים | מ גידולין, ג' גדולים³. שגידלתם | ג' שגידולתם⁴. באו — שזינתה בבית אביה | מ נוסף: כשהיא ארוסה⁵, ר"ב חסר: שזינתה בבית אביה⁶, ר"ב באו — שזינתה בבית חמיה⁷ [ובגל': ס"א אביה], ל"פ זינתה בבית חמיה ובאו לה עדים בבית חמיה [חמיה"ה נמחק] אביה שזינתה בבית חמיה, ג' זינתה בבית חמיה באו לה עדים בבית אביה שזינתה בבית חמיה.

שם. וע"י תוס' סנהדרין ח, ב, ד"ה והביא. 38 ע"י שער העיר ההיא [וע"י להלן נוסחאות אחרות ברי"ף], וכע"ז גירסת רש"י, ע"י ריטב"א כ"י שכתב גרסת הספרים והיא גירסת רש"י באו לה עדים בבית אביה שזינתה בבית אביה סוקלין אותה על פתח שער העיר [ובגד' נוסף: ההיא], וכתב שם שגרסת רש"י היא העיקר וכך גירסת תוס' והרמ"ה. וע"י מ"מ פ"ג מאיסור"ב ה"ט שהביא ג"כ גירסת רש"י. ובמאירי (עמ' 172) כתב: „וגדולי הרבנים [= רש"י] חולקים בזו מצד גירסא שנודמנה להם בסיפרהם וכו' גורסין בזו באו לה וכו' ואין הדברים נראין. ולדעת המאירי אם באו עדים בבית אביה שזינתה בבית אביה יש לזה הדין הראשון שסוקלין על פתח אביה ע"ש. 6 ע"י רא"ה ושיטה לר"ן שהביאו גם כן מקוצר כד. 7 גירסה זו ברי"ף כ"א ויה [וכן היה לפני המ"מ ע"י בסמוד]: באו עדים בבית אביה שזינתה בבית חמיה כשהיא ארוסה סוקלין אותה על פתח שער העיר ההיא, וע"י רבנו יהונתן מלוניל ששם מחקו בפנים „אביה" ובגל' תקנו „חמיה". וזהו גירסת הרמב"ם לפי המ"מ שם [ושם: באו לה, וכ"ה ברי"ף כ"ה] וע"ש שכתב שכ"ה בהלכות, וזה כג"י הכ"י ובחנם הניחו שם בגל' שברי"ף הוא כגירסת רש"י. וכ"ה במאירי, ושם: באו עליה וכו', וכן במג"ע שם הביא: באו עדים בבית אביה שזינתה בבית חמיה כשהיא ארוסה ויס"ג שזינתה בבית אביה. ולפי הריטב"א זו גירסת הראב"ד שכתב: „ויש שגורסין

שם. וע"י תוס' סנהדרין ח, ב, ד"ה והביא. 38 ע"י ס"א לעיל שם, ורא"ש שם סוף פרקין. (*) — רש"י ד"ה אלא וכו', דכתיב. בד"י וכי"א: דכתביה. בכי"פ ויאג: דכת' ביה. 39 תוקן ע"פ מהרש"ל. וע"י ס"א לעיל שם. 40 וניחא לגירסא זו דל"ג: „הא". 41 ע"י במהרש"ל בתור"ה הא, וע"י יל"ש שהביא ג"כ: נערה, אבל עיקר הכוונה ע"כ בלא ה"א, וע"י ראב"ן (רס, ב) ולעיל שם. 42 ע"י לעיל והערה 73 שם. 43 ברי"ף הנד': בנערה מאורסה וע"ש ברש"י. [וע"י הג' הב"ה שם ברש"י שם, וע"י רש"י לפנינו], וכנראה תוספת ביאור. וכד"ק ובכמה כ"י כלפנינו. 44 ובגל' שם נוסף: שנ' ואקרב אליה [וערש"י לקמן ד"ה סוקלין]. 1 בתוס' מקוצר: בסקילה. 2 וכ"ה גם ברי"ף כ"ה. וברש"י כ"פ: בפתח בית אביה. בגל' רומי נ נוסף: והוציאו את הנערה אל פתח בית אביה. (*) — רש"י ד"ה סוקלין וכו', והאי בבאו עדים [בכ"פ: והא בבית חמיה, ובכ"י: אג: והאי קרא בבאו עדים] וכו', כשניסת. בכ"י אג: בנישאת קאי. 3 בריו"ג מלוניל: לומר לו. וע"י רבנו הלל ספרי דברים פ"ס' רלה אות ט. 4 וכן בריטב"א כ"י. בכ"י רומי נ נוסף בגל': ואקרב אליה וגו'. 5 כ"ה ברי"ף ד"ק, ושם חסר, ויש לתקן ע"פ כ"פ וב"מ: באו [בר"ק נוסף: לה] עדים בבית אביה שזינתה בבית אביה כשהיא ארוסה סוקלין אותה על פתח